II

(Säädökset, joita ei tarvitse julkaista)

KOMISSIO

KOMISSION PÄÄTÖS,
tehty 5 päivänä syyskuuta 2002,
tukiohjelmasta, jonka Saksa on toteuttanut valvonta- ja koordinointikeskusten hyväksi

(tiedoksiannettu numerolla K(2002) 3298)

(Ainoastaan saksankielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2003/512/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 88 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon sopimuksen Euroopan talousalueesta ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on mainittujen artiklojen mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa [1],

sekä katsoo seuraavaa:

I **MENETTELY**

(1) Komissio pyysi 12 päivänä helmikuuta 1999 päivätyllä kirjeellä (D/50716) Saksaa toimittamaan yksityiskohtaista tietoa välitöntä yhtiöveroa koskevista säännöksistä, joita sovelletaan Saksassa ulkomaisten konsernien valvonta- ja koordinointikeskuksiin. Tästä tukiohjelmasta ei ole ilmoitettu komissiolle. Saksa toimitti kuvauksen toimenpiteistä ja vastasi komission mainitsemiin kohtiin 26 päivänä toukokuuta 1999 päivätyllä kirjeellä EC3-714725/12.

(2) Komissio ilmoitti Saksalle 11 päivänä heinäkuuta 2001 päivätyllä kirjeellä (SG 2001 D/289745) päätöksestään aloittaa EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukainen menettely kyseisestä tukiohjelmasta. Saksa esitti huomautuksensa 11 päivänä syyskuuta 2001 päivätyllä kirjeellä EC3-F2516-101/01.

(3) Menettelyn aloittamista koskeva komission päätös julkaistiin *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* [2]. Komissio on kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa näistä tuista.

(4) Komissio ei ole saanut huomautuksia asianomaisilta.

II **TOIMENPITEEN YKSITYISKOHTAINEN KUVAUS**

(5) Saksan kaksinkertaista verotusta koskevien sopimusten mukaan ulkomaisten konsernien valvonta- ja koordinointikeskusten kohteluun sovelletaan Saksan valtiovarainministeriön 24 päivänä elokuuta 1984 antamaa hallinnollista määräystä (Verwaltungsanweisung für die Behandlung von Kontroll- und Koordinierungsstellen ausländischer Konzerne nach den deutschen Doppelbesteuerungsabkommen, jäljempänä 'määräys') [3]. Komission saamien tietojen mukaan määräys on kumottu 31 päivästä joulukuuta 2000 alkaen.

(6) Kyseinen määräys koskee valvonta- ja koordinointikeskuksia, jotka valvovat ulkomaisten konsernien tytäryhtiöitä ja toimipaikkoja Saksassa ja muissa maissa ja/tai jotka koordinoivat niiden toimintaa.

(7) Määräyksessä kuvataan myös tarkemmin, mitä tehtäviä valvonta- ja koordinointikeskuksilla on lupa hoitaa, jotta niihin voidaan soveltaa erityistä verokohtelua. Kuvauksen perusteella luvallisia toimintoja ovat vain konsernin tarvitsemat palvelutehtävät (kuten kirjanpito, konsernitason raportit, markkinointi, tuotantosuunnitelmat, tutkimuksen koordinointi). Valvonta- ja koordinointikeskus ei voi toimia konsernin pääkonttorina. Nämä tehtävät on hoidettava muussa yhtymän yksikössä.

[1] EYVL C 304, 30.10.2001, s. 2.
[2] Ks. alaviite 1.
[3] Bundessteuerblatt 1984, Teil I, s. 458.

(8) Valvonta- ja koordinointikeskusten verotettavaa voittoa ei määritellä tavanomaisen menettelyn mukaisesti eli laskemalla tulojen ja menojen erotus, vaan noudattaen ns. cost plus -menetelmää (voittolisämenetelmä) ([1]). Tätä menetelmää sovelletaan valvonta- ja koordinointikeskusten kustannuksiin, joihin lisätään voittomarginaali (voittolisä). Lopputulokseen sovelletaan normaalia yritysveroprosenttia. Määräyksessä hyväksyttäväksi voittolisäksi vahvistetaan 5—10 prosenttia. Saksan mukaan tämä vastaa Saksan yleistä käytäntöä.

(9) Käytännössä valvonta- ja koordinointikeskus päättää itse voittolisän, joka on vähintään 5 ja enintään 10 prosenttia. Verovelvollinen ja veroviranomainen eivät sovi etukäteen 5 ja 10 prosentin väliltä valittavasta tarkasta voittolisästä. Alle 5 prosentin voittolisää ei hyväksytä. Veroviranomainen ei vaadi missään tapauksessa yli 10 prosentin voittolisää. Verovelvollinen voi kuitenkin valita myös 10 prosenttia korkeamman verokannan. Veroviranomaiset tekevät jälkitarkastuksia, jotka koskevat yleensä kaikkia 5—10 prosentin suuruisina ilmoitettuja voittolisiä.

III MENETTELYN ALOITTAMISEN SYYT

(10) Arvioidessaan tietoja, jotka Saksa oli toimittanut Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 22 päivänä maaliskuuta 1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 ([2]) 10 artiklan mukaisen tutkinnan yhteydessä, komissio katsoi, että enintään 10 prosentin voittolisä saattoi olla valtiontukea, koska tällaisen ylärajan asettaminen saattoi keinotekoisesti pienentää valvonta- ja koordinointikeskusten verovelvollisuutta.

(11) Tiedot, jotka Saksa toimitti komissiolle alustavan tutkinnan aikana, herättivät komissiossa epäilyjä erityisesti mahdollisuudesta soveltaa toimenpiteeseen EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 2 ja 3 kohdassa määrättyjä poikkeuksia. Tästä syystä komissio ilmoitti epäilevänsä toimenpiteen soveltuvuutta yhteismarkkinoille.

(12) Näin ollen komissio aloitti EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn.

IV SAKSAN HUOMAUTUKSET

(13) Saksan viranomaiset katsovat, että tukiohjelman tarkoituksena ei ole veroetuuskohtelun soveltaminen. Asettamalla ylärajan, jonka alapuolelle jääviä voittomarginaaleja ei vastusteta, viranomaiset pyrkivät ainoastaan keventämään hallintoa ja luomaan oikeusvarmuutta välttämällä kiistojen syntymistä.

(14) Osavaltioiden veroviranomaisten laatimien 1 päivän tammikuuta 1996 ja 31 päivän joulukuuta 2000 välistä aikaa koskevien kertomusten perusteella Saksa esittää, että verovelvolliset eivät itse asiassa saaneet etua määräyksestä, jonka perusteella voittoja ei määritelty siirtohinnoitteluperiaatteen (arm's-length price) mukaisesti. Erityisesti Saksa esittää, että mikään ei viittaa sellaisten tapausten olemassaoloon, joissa voittolisä olisi ollut asianmukaista määritellä yli 10 prosentin suuruiseksi.

(15) Saksan mukaan määräyksessä tarkoitettuja konsernien valvonta- ja koordinointikeskuksia on vuoden 1996 jälkeen todettu kaikkiaan seitsemän. Näistä kolmessa tapauksessa siirtohinta ([3]) on laskettu määräystä soveltamatta. Tällöin on käytetty joko muuta siirtohinnan laskentatapaa tai hinta on määritelty ulkomaisten yhtiöiden kanssa arm's-length-periaatteen mukaisesti toteutettujen siirtotapahtumien perusteella.

(16) Saksan mukaan määräyksen yhteensä neljästä soveltamistapauksesta vain yhdessä vaihteluvälin sisälle sijoitettu voittolisä hyväksyttiin ilman erillistä tilintarkastusta. Muissa kolmessa tapauksessa voittomarginaali tarkastettiin yhtiössä suoritetun tilintarkastuksen yhteydessä. Yhdessä tapauksessa esitettiin vastalause ja siirtohinta laskettiin uudelleen tilintarkastuksissa todettujen muiden siirtohintojen perusteella siten, että tulos sijoittuu 5—10 prosentin vaihteluväliin. Toisessa tapauksessa tilintarkastajat hyväksyivät tuloksen ilman muutoksia, ja kolmannen yhtiön (jonka toiminta loppui vuoden 1996 ensimmäisellä neljänneksellä) omat tilintarkastajat vahvistivat voittolisäksi 5 prosenttia.

(17) Saksa esittää myös, että kyseiset luvut kuvastavat määräyksen erityistä ja rajallista soveltamisalaa. Määräystä sovellettiin vain konsernin osana toimiviin yksiköihin, joiden tehtävänä on tukea emoyhtiötä ja joiden osalta arm's-length-periaatteen mukaisesti kohtuullisina pidetään vain pieniä voittomarginaaleja. Saksan mukaan todettujen tapausten pieni määrä osoittaa, että verovelvolliset eivät ole pitäneet kyseisiä sääntöjä valtiontukiin verrannollisena verohelpotuksena. Esimerkkinä tästä on koordinointikeskus, joka lopetti toimintansa vuoden 1996 ensimmäisellä neljänneksellä, vaikka sen voittolisä asetettiin vaihteluvälin alarajalle 5 prosenttiin.

(18) Komission esittämään toimenpiteen valikoivuutta koskevaan kysymykseen Saksa vastasi, ettei määräys sisältänyt sellaisia soveltamisalaan ja -alueeseen liittyviä perusteita, joiden vuoksi sitä voitaisiin pitää valikoivana.

([1]) Lisätietoja vaihtoehtoisten verotusmenetelmien käytöstä on valtiontukisääntöjen soveltamisesta yritysten välittömään verotukseen annetun komission tiedonannon 98/C 384/03 27 kohdassa (EYVL C 384, 10.12.1998, s. 3).

([2]) EYVL L 83, 27.3.1999, s. 1.

([3]) Siirtohinnat ovat hintoja, joilla yritys siirtää konkreettisia tavaroita ja aineetonta omaisuutta tai tarjoaa palveluja kanssaan etuyhteydessä oleville yrityksille (ks. OECD:n vuonna 1995 julkaisemien siirtohinnoittelua koskevien suuntaviivojen esipuhe).

(19) Saksa pitää mahdottomana myös minkäänlaisen määrän perimistä takaisin. Esitetyt syyt ovat seuraavat. Verotuspäätöksestä tulee lainvoimainen kuukauden kuluttua sen tekemisestä. Kyseisissä tapauksissa ei enää voida tehdä takautuvasti sovellettavaa uutta verotuspäätöstä. Tästä syystä Saksan veroviranomaiset eivät voi kantaa lisää veroa yhdessä (ja ainoassa) todetussa tapauksessa, jossa määräyksen sääntöjä on sovellettu kyseistä tapausta erikseen tutkimatta ja jossa on sen vuoksi periaatteessa mahdollista, että verokanta oli määritelty liian alhaiseksi. Lisäksi Saksan olisi todistettava, että Saksan kansainvälisiä verotussuhteita koskevan lain 1 §:ssä määrättyä arm's-length-periaatetta ei ollut noudatettu. Näin ollen Saksan viranomaiset väittävät, että määräyksen soveltamisen peruuttaminen ei ole käytännössä eikä oikeudellisesti mahdollista eikä myöskään tarpeellista.

V TUEN ARVIOINTI

1. EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan sovellettavuus

(20) EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan mukaisesti jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu yhteismarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

(21) Jotta toimenpidettä voitaisiin pitää EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan nojalla kiellettynä tukena, sen on täytettävä seuraavat neljä ehtoa:

a) toimenpiteen on merkittävä tuensaajille etua, joka vähentää niille tavallisesti aiheutuvia kustannuksia;

b) etu on myönnettävä valtion varoista;

c) toimenpiteen on vaikutettava kilpailuun ja jäsenvaltioiden väliseen kauppaan;

d) toimenpiteen on oltava erityinen tai valikoiva siinä suhteessa, että se suosii jotakin yritystä tai tuotannonalaa.

(22) Komissio katsoo ensimmäisestä arviointiperusteesta, jonka mukaan toimenpiteen on merkittävä tuensaajalle etua, että voittolisän määrittelyssä sovellettava 10 prosentin yläraja voi merkitä etua valvonta- ja koordinointikeskuksille sekä ylikansallisille konserneille, joihin ne kuuluvat. Kyseinen 10 prosentin yläraja saattaa keinotekoisesti keventää valvonta- ja koordinointikeskusten veronmaksuvelvollisuutta tapauksissa, joissa todelliset marginaalit ovat suurempia kuin 10 prosenttia.

(23) Saksan väitettä, jonka mukaan ylärajan soveltamisen tarkoituksena ei ole veroedun tarjoaminen vaan hallinnon keventäminen ja oikeusvarmuuden luominen kiistoja välttämällä, ei voida hyväksyä. Vaikka komissio ei kiistä veroviranomaisten oikeutta ja mahdollisuutta tarjota verovelvollisille oikeusvarmuutta, sen ei pitäisi johtaa veropohjan kaventumiseen. Voittolisän ylärajan vahvistavalla määräyksellä verovelvollinen sai varmuuden siitä, että tapauksissa, joissa jälkikäteen tehtävä tilintarkastus osoittaisi voittomarginaalin todellisen siirtohinnan perusteella väistämättä suuremmaksi kuin 10 prosenttia, veroviranomaiset hyväksyisivät kuitenkin voittomarginaaliksi 10 prosenttia. Tämä todellista alhaisemman voittomarginaalin itsestään selvä hyväksyntä merkitsisi valvonta- ja koordinointikeskuksen veropohjan keinotekoista kaventamista, jota ei voida perustella tarpeella luoda oikeusvarmuutta.

(24) Oikeusvarmuuden luomisen verovelvolliselle olisi perustuttava verotuksessa huomioon otettaviin seikkoihin eikä sovellettavan voittolisän ylärajan asettamiseen. Hallinnon yksinkertaistamisella ylärajan soveltamista ei voida perustella, koska veroviranomaiset joka tapauksessa tarkastavat valvonta- ja koordinointikeskukset jälkikäteen.

(25) Saksa esitti 11 päivänä syyskuuta 2001 päivätyissä huomautuksissaan [1] myös, että ainakin yhdessä tapauksessa voittomarginaali määriteltiin ilman valvonta- ja koordinointikeskuksen toiminnan jälkiarviointia ja näin ollen se jätettiin veroviranomaisten harkintaan. Tämä osoittaa kiistatta, että määräyksen soveltaminen johti — vastoin sen alkuperäistä tarkoitusta — ainakin kerran veroviranomaisten harkintavallan käyttämiseen mahdollisen edun myöntämiseksi tietylle valvonta- ja koordinointikeskukselle.

(26) Siirtohinnoittelussa kansainvälisesti hyväksytty vakiomenettely on ns. arm's-length-periaate, joka määritellään OECD:n tulo- ja varallisuusveroa koskevan malliverosopimuksen (Model Tax Convention on Income and on Capital) 9 artiklassa ja jota käsitellään tarkemmin siirtohinnoittelua koskevissa OECD:n suuntaviivoissa (OECD Transfer Pricing Guidelines) vuodelta 1995. Tämän periaatteen mukaisesti keskenään etuyhteydessä olevien yritysten välisten rajatylittävien transaktioiden yhteydessä syntyvä verotettava voitto olisi laskettava siten kuin ne olisivat tapahtuneet toisistaan riippumattomien osapuolten välillä markkinaolosuhteissa. OECD:n suuntaviivoissa ei suositella käytettäväksi vähimmäis- eikä enimmäisvoittomarginaaleja, kuten tarkasteltavana olevassa asiassa on tehty (menettelystä käytetään myös nimitystä "safe harbours"), koska ne eivät välttämättä vastaa kyseisten transaktioiden todellista luonnetta.

(27) Saksan viranomaisten toimittamien tietojen perusteella veroviranomaiset ovat käyttäneet harkintavaltaansa edun myöntämiseen ainakin yhdessä tapauksessa, joka on arm's-length-periaatteen vastainen. Komissio ei voi sulkea pois mahdollisuutta siitä, että muita vastaavia tapauksia on esiintynyt ennen vuotta 1996 eli aikana, josta Saksa ei ole toimittanut tietoja, vaikka se kuuluu asetuksen (EY) N:o 659/1999 15 artiklan mukaisesti tämän menettelyn piiriin.

[1] Ks. 16 kohta.

(28) Näin ollen komissio katsoo, että sekä voittomarginaalin ylärajan soveltaminen että veroviranomaisten harkintavallan käyttö merkitsevät EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun edun myöntämistä kyseisille yrityksille ja yhtymille, joihin ne kuuluvat.

(29) Toisen ehdon mukaan etu on myönnettävä valtion varoista muodossa tai toisessa. Yritysverotusta koskevan tiedonannon 98/C 384/03 10 kohdan mukaan verokertymän supistuminen veropohjan kaventumisen vuoksi vastaa verotustukiin käytettyjen valtion varojen määrää. Kuten Euroopan yhteisöjen tuomioistuin on vahvistanut [1], tätä periaatetta sovelletaan myös jäsenvaltioiden alueellisten tai paikallisten viranomaisten myöntämään tukeen.

(30) Kolmanneksi tuen on vääristettävä tai uhattava vääristää kilpailua. Tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan [2] vaikutuksen katsotaan kohdistuvan yhteisön sisäiseen kauppaan, jos tuensaajayritys harjoittaa taloudellista toimintaa alalla, jolla käydään jäsenvaltioiden välistä kauppaa.

(31) Komissio katsoo, että kyseinen toimenpide voi vaikuttaa kilpailuun ja jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, koska toimenpidettä voidaan soveltaa kaikilla toimialoilla. Valvonta- ja koordinointikeskukset kuuluvat ylikansallisiin konserneihin, jotka voivat toimia myös muissa jäsenvaltioissa. Näin ollen tämä ehto täyttyy.

(32) Neljännen ehdon mukaan tuen on suosittava tiettyjä yrityksiä tai tiettyjä tuotannonaloja. Saksan mukaan toimenpide ei ole valikoiva, koska sitä voidaan soveltaa kaikilla toimialoilla. Komissio ei ole samaa mieltä, sillä toimenpide hyödyttää käytännössä vain sellaisiin konserneihin kuuluvia yrityksiä, joiden päätoimipaikka on ulkomailla. Saksaan sijoittautuneet yhtiöt oli nimenomaisesti suljettu tämän ohjelman ulkopuolelle. Tarkasteltavana olevassa asiassa tukiohjelmasta saatava hyöty rajoittui lisäksi konsernin sisäisiin toimintoihin eikä sitä voitu perustella verojärjestelmän luonteella tai taloudellisella rakenteella, kuten tiedonannossa 98/C 384/03 edellytetään. Saksa ei ole toimittanut komissiolle tiedonnannon 23 kohdan mukaisesti tietoja tällaisista perusteluista.

(33) Saksa esittää lisäksi, että todettujen tapausten pieni määrä osoittaa, että verovelvolliset eivät ole pitäneet toimenpidettä valtiontuen kaltaisena verohelpotuksena. Tämä pitää paikkansa etenkin sen valvonta- ja koordinointikeskuksen osalta, joka on lopettanut toimintansa vuoden 1996 ensimmäisellä neljänneksellä, vaikka sen voittolisä oli määritelty vaihteluvälin alarajalle 5 prosenttiin. Tässä suhteessa komissio toteaa, ettei tuensaajien pienellä määrällä eikä edun suuruudella ole merkitystä arvioitaessa sitä, onko toimenpide valtiontukea.

(34) Näin ollen määräys täyttää kahdessa suhteessa ehdot valtiontukiohjelman syntymiseksi. Ensiksikin veroviranomaiset saavat sen perusteella harkintavallan hyväksyä voittolisän ilman jälkikäteistarkastusta ja toiseksi se estää viranomaisia soveltamasta todellista voittolisää, jos marginaali on yli 10 prosenttia. Näin ollen komission on tutkittava, soveltuuko kyseinen tuki yhteismarkkinoille EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 2 ja 3 kohdassa määrättyjen poikkeusten nojalla.

2. **Tukitoimenpiteen soveltuvuus yhteismarkkinoille EY:n perustamissopimuksen nojalla**

(35) EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan kuuluvat toimenpiteet eivät sovellu yhteismarkkinoille, ellei niihin voida soveltaa 87 artiklan 2 tai 3 kohdassa määrättyä poikkeusta.

(36) Perustamissopimuksen 87 artiklan 2 kohdan osalta komissio päättelee, että veromääräykseen sisältyvään tukitoimenpiteeseen ei ole mahdollista soveltaa poikkeusta valtiontuen yleisestä kiellosta, koska tuella ei pyritä mihinkään kyseisessä määräyksessä luetelluista tavoitteista.

(37) Toimenpidettä ei voida pitää yhteismarkkinoille soveltuvana myöskään EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan nojalla.

(38) Sen soveltamiselle ei ole perusteita, sillä 87 artiklan 3 kohdan a, b, d ja e alakohdan mukaiset edellytykset eivät täyty. Perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaan tuki voidaan hyväksyä, jos sillä edistetään tietyn taloudellisen toiminnan tai talousalueen kehitystä. Komissio on erityisesti tunnustanut useissa yhteisön suuntaviivoissa, että kyseisen poikkeuksen ehdot voivat täyttyä, jos tuki edistää pyrkimistä tiettyyn tavoitteeseen.

(39) Kyseisellä veromääräyksellä ei kuitenkaan edistetä investointeja eikä työllisyyttä eikä muitakaan hyväksyttyjä yhteisön tavoitteita. Tästä syystä tukea ei voida hyväksyä perustamissopimuksen kyseisen määräyksen nojalla.

(40) Näin ollen komissio katsoo, että toimenpide on yhteismarkkinoille soveltumatonta tukea.

3. **Luottamuksensuoja**

(41) Komissio pyysi 11 päivänä heinäkuuta 2001 päivätyllä kirjeellä Saksalta ja muilta asianomaisilta huomautuksia erityisesti mahdollisesta luottamuksensuojasta, joka voisi estää tuen takaisinperinnän, jos tuki katsotaan sääntöjenvastaiseksi ja yhteismarkkinoille soveltumattomaksi.

[1] Ks. asia 248/84, Saksa v. komissio, tuomio 14.10.1987 (Kok. 1987, s. 4013), 17 kohta.

[2] Ks. asia 730/79, Philip Morris v. komissio, tuomio 17.9.1980 (Kok. 1980, s. 2671) ja asia 142/87, Belgia v. komissio, tuomio 21.3.1990 (Kok. 1990, s. I-959).

(42) Saksa esitti vastauksessaan, että tuen takaisinperintä ei ole mahdollista, koska verotuspäätöksestä tulee lopullinen kuukauden kuluttua sen tekemisestä. Tällaisissa tapauksissa veron määrääminen uudelleen takautuvasti on mahdotonta. Tästä syystä Saksan veroviranomaiset eivät voisi kantaa lisää veroa yhdessä (ja ainoassa) todetussa tapauksessa, jossa määräystä on sovellettu kyseistä tapausta erikseen tutkimatta ja jossa on sen vuoksi periaatteessa mahdollista, että verokanta oli liian alhainen. Komissio on tästä asiasta eri mieltä. Tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan [1] kansallisessa laissa oikeusvarmuuden turvaamiseksi määritellyn määräajan päättyminen ei saa vaikuttaa siten, että tuen takaisinperintä muuttuu mahdottomaksi.

(43) Tarkasteltavana olevassa asiassa komissio toteaa kuitenkin, että Saksan antamaan hallinnolliseen määräykseen perustuvassa järjestelmässä on joitakin yhtäläisyyksiä sen ohjelman kanssa, jonka Belgia oli ottanut käyttöön 30 päivänä joulukuuta 1982 annetun säädöksen (Arrêté royal nro 187) nojalla ja joka koski koordinointikeskusten verokohtelua. Kumpikin toimenpide koskee konsernin sisäisiä toimintoja, kumpikin perustuu cost plus -menetelmään (voittolisämenetelmä) ja johtaa veropohjan kaventumiseen. Komissio katsoi 2 päivänä toukokuuta 1984 tekemässään päätöksessä, että Belgian soveltama ohjelma ei ollut EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tukea. Vaikka kyseistä päätöstä ei ole julkaistu, XIV kilpailupolitiikkaa koskevassa kertomuksessa ja eräässä Euroopan parlamentin kysymykseen annetussa komission vastauksessa [2] mainitaan, että komissio ei vastustanut ohjelmaa. Tästä syystä voidaan väittää, että kyseinen vuonna 1984 tehty Belgian ohjelmaa koskeva komission päätös, joka tehtiin ennen Saksan määräyksen voimaantuloa, antoi Saksalle ja tuensaajille luottamuksensuojan. Näin ollen ne saattoivat katsoa komission päätöksen perusteella, ettei määräys ollut valtiontukea. Lisäksi mainitussa vastauksessa parlamentin kysymykseen mainittiin tämä määräys eikä sitä luokiteltu kuuluvaksi EY:n perustamissopimuksen 92 ja 93 artiklan soveltamisalaan (nykyisin 87 ja 88 artikla). Näin ollen on todettava, että Saksaan ja tuensaajiin sovelletaan luottamuksensuojan periaatetta, joten asetuksen (EY) N:o 659/1999 14 artiklan 1 kohdan nojalla tukien takaisinperintä olisi vastoin yhteisön lainsäädännön yleistä periaatetta.

VI **PÄÄTELMÄT**

(44) Saksan toimittamien tietojen perusteella komissio päättelee, että Saksa on antanut kyseisen määräyksen vastoin EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohtaa. Komissio katsoo myös, että toimenpide suosii valvonta- ja koordinointikeskuksia eikä täytä perustamissopimuksen 87 artiklan 2 ja 3 kohdassa määrättyjä edellytyksiä. Näin ollen toimenpide ei sovellu yhteismarkkinoille. Koska on kuitenkin osoitettu, että sekä Saksan viranomaiset että ohjelmasta hyötyvät tuensaajat ovat nauttineet luottamuksensuojaa, tukea ei määrätä perittäväksi takaisin,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Tukiohjelma, jonka Saksa on toteuttanut ulkomaisten konsernien valvonta- ja koordinointikeskusten hyväksi Saksan valtiovarainministeriön 24 päivänä elokuuta 1984 antaman hallinnollisen määräyksen nojalla (Verwaltungsanweisung für die Behandlung von Kontroll- und Koordinierungsstellen ausländischer Konzerne nach den deutschen Doppelbesteuerungsabkommen), ei sovellu yhteismarkkinoille.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu Saksan liittotasavallalle.

Tehty Brysselissä 5 päivänä syyskuuta 2002.

Komission puolesta

Mario MONTI

Komission jäsen

[1] Ks. mm. asia C-24/95, Alcan Deutschland, tuomio 20.3.1997 (Kok. 1997, s. I-1591).

[2] Kirjallinen kysymys nro 1735/90 (EYVL C 63, 11.3.1991), s. 37.